

DÍKŮVZDÁNÍ SRDCE, ÚST A ČINŮ

(NEDĚLE DÍKŮVZDÁNÍ ZA ÚRODU)

I. ČTENÍ Z BIBLE

Jan 6,47–51

ČTENÍ Z BIBLE

Koloským 3,15–17 a Židům 13,15–16

¹⁵ Ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. A buďte vděční. ¹⁶ Necht' ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmy, chválami a zpěvem, jak vám dává Duch. ¹⁷ Všechno, cokoli mluvíte nebo děláte, činite ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci.

¹⁵ Přinášejme tedy skrze Ježíše stále obět' chvály Bohu; naše rty necht' vyznávají jeho jméno. ¹⁶ Nezapomínejme také na dobročinnost a štědrost, takové oběti se Bohu líbí.

KÁZÁNÍ

Slavíme den díkůvzdání. Děkujeme Bohu za jeho dary, dobrotu a lásku. Dík a děkování patří ke křesťanské víře. Je jedním z jejích základních a zásadních projevů. Je její bytostnou součástí. Děkovat znamená oslavovat a chválit Boha. Tak o tom mluví 50. žalm: „Mne oslaví ten, kdo přinese obět' díků, ten, kdo jde mou cestou; tomu dám zakusit Boží spásu“ (Ž 50,23).

Dík není jen doplňkem a dekorací víry, něčím na okraji, ale patří do jejího středu. Boží slovo volá k děkování: „Přines Bohu obět' díků a plň svoje sliby Nejvyššímu!“ (Ž 50,14). Ti, kdo byli uzdraveni a zachráněni mají děkovat: „Ať vzdají Hospodinu chválu za milosrdenství a za divy, jež pro lidi koná, ať mu obětují obět' díků, ať s plesáním vypravují o všech jeho skutcích“ (Ž 107,21–22).

Bible říká: „Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás“ (1Te 5,18). Děkovat je Boží vůle a jeho řád pro nás lidi. Není to jen věc naší nálady a chuti.

Jak dobře a správně děkovat? Správně děkuje ten, kdo má dík ve svém srdci, v ústech a ve svých činech. To všechno má být prostoupeno díkůvzdáním. Co to znamená?

1. Díkůvzdání je věc srdce

Předpokladem děkování je nové, Bohem proměněné srdce. Srdcem nemyslí Bible sídlo citů (jak to chápeme dnes), ale centrum, které řídí celý lidský život. Je to operační středisko, které řídí, vede a směřuje život. Udává směr a radí, co je dobré a co špatné.

Dík nesmírně úzce a bytostně souvisí s tím, co je v centru mého života. S tím, jakou roli v něm doopravdy hraje Bůh. Jestli je jen někde na okraji, jako doplněk všeho ostatního. Třeba doplněk, který se stará o trochu lepší morálku, o slušnější chování. Ale jenom jako doplněk života, kterému vládne něco jiného.

Nebo jestli je Bůh Králem mého života. Tím, kdo všechno řídí. Jestli je Kristus Pánem mého srdce. Protože jedině pak vím, že život je Boží dar, že moje schopnosti jsou Boží dar, že všechno, co mám a používám, je Boží dar. A že za to Bohu patří dík.

Když Kristus nevládne mému srdci, je to s vděčností a díkem Bohu i druhým složité. Jednak proto, že když beru věci jako samozřejmost, svoje právo nebo svoji zásluhu, proč bych měl někomu za něco děkovat.

A také proto, že když není Králem srdce Kristus, tak se moje srdce stále za něčím honí a nikdy není spokojené. Stále vidím něco, co mi chybí ke spokojenosti. Jsem nespokojený, dokud to nemám. A když už to mám, jsem pořád nespokojený, protože chci něco dalšího.

Jedině když je Pánem mého srdce Ježíš, můžu najít klid a spokojenost – a také děkovat. Děkovat s radostí, vděčností a upřímností. Protože díky Ježíši vidím vše nově. Vidím, že můj život je nezasloužený dar. Chápu, kdo mě obdarovává – můj Stvořitel. Vidím, jak bohatě a štědře mě obdarovává. Vidím jeho krásné a dobré dary. Časné i věčné.

Prosbá o nové srdce, přijetí Ježíše za Pána celého života, tím začíná opravdový dík. Tím, že v něm bude bydlet a vládnout Kristus.

2. Díkůvzdání je věc úst

„Cím srdce přetéká, to ústa mluví,“ řekl Ježíš. Když je v srdci Ježíš, je to slyšet z mých úst. Když je v srdci Ježíš, je to slyšet z mého díkůvzdání.

Místo nářku a stížností, bědování a nespokojenosti, hořekování a lamentování, zní z úst chvála a dík. V neděli i ve středu, ve svátek i v pátek. Při bohoslužbách, ale i uprostřed všedního dne se vším jeho shonem a únavou.

Dík není a nemůže být němý. Dík nesmí být němý. Je to tak i mezi lidmi. Když nepoděkují za dárek, který mi někdo poslal, vyvolám v něm nejistotu. Dostal to? Proč nezareagoval, nepoděkoval? Nebo se mu to nelíbilo? Nebo mi tím dává najevo svůj nezájem o kontakt se mnou? I člověku je potřeba poděkovat zřetelně, jasně a nahlas.

A podobně je to s Bohem. Jistě platí, co říká Žalm 139,4: „Ještě nemám slovo na jazyku, a ty, Hospodine, víš už všechno.“ Ale Bůh chce, abychom mu děkovali. Přestože ví, co chceme říci. Chce, aby náš dík zněl z našich úst jasně a zřetelně. Aby zněl jemu ke cti a chvále, a lidem kolem nás i nám jako svědectví. Protože když děkuji a druzí to slyší, povzbuzuje je to v jejich víře. A povzbuzuje to ve víře i nás samotné.

Nedělní bohoslužby – každé, nejenom o neděli díkůvzdání – jsou dobrou příležitostí pro dík Bohu. Pro dík v písni a v modlitbě. Pro dík ve slově svědectví, které druhým řeknu a vyjádřím svoji vděčnost za Boží vedení a provázení, pomoc a moudrost, ochranu a sílu.

Příležitostí, chvílí a místem, kdy má dík znít, ale samozřejmě nejsou jenom neděle a bohoslužby. I všední den nabízí mnoho možností k díku.

Třeba modlitba hned ráno, díky za to, že jsem se směl probudit a mám před sebou nový den. Modlitba na konci dne, kdy poděkuji za den, který mám za sebou. Nebo modlitba před jídlem. Děkuji za to, že se o mne Bůh stará, že mám co jíst a pít. A když si nevzpomenu v jiný moment, je modlitba před jídlem chvílí, kdy mohu vyjádřit dík nejenom za jídlo, ale i za další krásné a dobré Boží dary.

Moc se mi líbí návyk některých křesťanů, kteří se modlí nejen před jídlem, ale také na konci stolování.

Poděkovat mohu samozřejmě kdekoli a kdykoli si něco uvědomím. A čím plněji vládne Kristus mému srdci, tím více si uvědomuji, že mám stále zač děkovat. Za věci docela malinké a veliké.

Někteří křesťané mají zvláštní zápisník, do kterého si zaznamenávají věci, za které chtějí Bohu poděkovat a vzdát chválu. Zapisují si, když pocítí Boží blízkost, ochranu, moudrost, sílu, když jsou něčím obdarováni. Poděkovat za to je samozřejmě možné hned. Ale zapsat si to má zvláštní význam. Protože se k tomu mohu vrátit a připomenout si to. Na konci dne nebo týdne. A znovu poděkovat – protože chvála a díky není nikdy dost.

Je to dobré i proto, že lidská hlava je dost zapomětlivá. A když chci večer nebo na konci týdne poděkovat Bohu, je to daleko snadnější, když si mohu pomocí svých poznámek připomenout, za co všechno mohu děkovat. A poděkovat docela konkrétně, nejenom obecnou formulací: „Tak ti, Pane Bože, děkuji za všechno.“

Navíc je to dobré a důležité také pro chvíle duchovní nejistoty a vyprahlosti, skleslosti a únavy, kdy se mi může zdát, že není za co děkovat. V takové chvíli si to všechno mohu připomenout – a děkovat.

Tak o tom mluví žalmy. Když David utíká před Saulem a jeho armádou a schovává se ve vyprahlé poušti, říká: „Moje rty plesají, má ústa zpívají chválu. Když si tě na lůžku připomínám, o tobě rozjímám za nočních hlídek, že jsi mou pomocí býval, ve stínu křídel tvých plesám“ (Ž 63,6–8).

V jiném žalmu, opět pronásledovaný nepřáteli, říká: „Jsem skleslý na duchu, srdce mi usedá v nitru. Připomínám si dávné dny, rozjímám o všech tvých skutcích, přemýšlím o činech tvých rukou, rozpínám své ruce k tobě, má duše po tobě žízní jak vyprahlá země“ (Ž 143,4–6).

Připomínat si věci z minulosti a znovu za ně děkovat mě přitahuje blíž Bohu. Obnovuje to a posiluje můj vztah k Bohu.

3. Děkuvzdání je věc činů štědrosti

Děkuvzdání není jen věcí srdce a úst, ale také činů. Vychází ze srdce, prochází ústy – a pokračuje dál do rukou a nohou. Zní nejen ze slov, ale také z činů. Děkuvzdání Bohu se projevuje dobročinností a štědrostí (Žd 13,16). Otevřenou peněženkou i domem.

To je nesmírně důležitý rozměr děkuvzdání. Děkovat Bohu a vzdávat mu chválu tím, že dobročinně a štědře dávám pro druhé. Kdo je Bohu vděčný za jeho dary, kdo ví, jak bohatě a štědře byl obdarován, děkuje slovy i tím, že sám obdarovává. Štědře obdarovává.

Existují pro to mimořádné a zvláštní příležitosti, jako je třeba dnešní sbírka pro fond sociální a charitativní pomoci, určený na pomoc lidem v nouzi – u nás i za hranicemi.

Za všech okolností děkujte a nezapomínejte na dobročinnost a štědrost ovšem neznamená dát jen při mimořádné příležitosti nebo sbírce, ale stále děkuvzdávání dobročinností a štědrostí.

Nemusí jít jen o peníze. Dobročinnost a štědrost může mít podobu návštěvy, času, který druhému věnuji. Může to být dobré slovo, úsměv, malý dárek. Podaná pomocná ruka, odvoz autem. K opravdovému děkuvzdání ale patří i štědrost otevřené peněženky, ze které dávám. Mnozí křesťané dávají docela samozřejmě desátky, jako výraz svého poděkování Bohu, že je obdaroval.

Tato štědrost a dobročinnost, která je vlastně sdílením toho, čím jsem sám byl obdarován, je podstatný a bytostný znak křesťanské víry a způsob děkuvzdání a chvály Boha.

Proto je součástí bohoslužeb také sbírka. Při bohoslužbách děkujeme Bohu za dary, kterými nás obdaroval, děkujeme za dary pro tělo i pro duši, a svůj dík vyjadřujeme svými modlitbami a písněmi, a také tím, že sami dáváme.

Dík, který vyrůstá ze srdce, je ho slyšet ve slovech i melodiích úst a vidět a cítit v činech dobročinnosti a štědrosti, v ochotném dávání, to je opravdové děkuvzdání Bohu.

Co roste z našeho srdce, co říkají a zpívají naše ústa a o čem mluví naše činy?

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

Děkujeme, náš Pane, za tvoje dary. Zabydli se v našem srdci, aby celý náš život byl velikým děkuvzdáním tobě, láskyplnému Dárci. Amen.

Michal Šourek, 1. 10. 2023